

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 170
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . 15 „
 za trikrat . . . . . 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vin.
== Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Italija proti nam.

SEJA ITALIJANSKE ZBORNICE.

Rim, 20. maja. Seja zbornice. (Kor. ur.) Dvorana je prenapolnjena. 480 poslancev je navzočih, tribune so zasedli člani diplomatiškega zbora, med njimi poslanci Zedinjenih držav, Angleške, Francije, Rusije in Japonske, senatorji in bivši poslanci. Ko je vstopil v ložo d'Annunzio, so mu priredili ovacije v dvorani in na tribunah, katere se pa oficijelni socialisti niso udeležili. D'Annunzio se je zahvalil. Vsi politiki razven Giolittija so navzoči.

Ob 2. uri popoldne vstopi v dvorano med navdušeno ovacijo predsednik Marcora. Vsi poslanci izvzamejo 45 oficijelnih socialistov vstanejo in kličejo: »Živio predsednik!« Galerija se pridruži tem klicem. Kmalu nato pride v dvorano ministrstvo s Salandro na čelu. Od vseh strani zadoni klic: »Živio vojska!« Iz središča se sliši: »Živio kralj!« Navdušenje narašča in doseže višek pri klicu: »Živio Italija!«

Po odobritvi zapisnika zadnje seje predloži ministrski predsednik Salandra zakonski načrt, s katerim se vladi podeljuje za slučaj vojske izvanredno pooblastilo.

Izjava italijanske vlade.

Nato je ministrski predsednik Salandra podal sledečo vladno izjavo:

Odkar se je Italija prebudila k državnemu življenju, se je v svetu narodov izkazala kot faktor zmernosti, sloje in miru in lahko s ponosom razglša, da je izvrševala to poslanstvo s tako odločnostjo, da se ni ustavila niti pred najbolj močnimi žrtvami.

V zadnji več kot 30 letni dobi je vzdrževala sistem zvez in prijateljstva, s čimer vsem je posebno hotela boljše zagotoviti evropsko ravnotežje in z njim tudi mir.

Zaradi tega plemenitega cilja ni Italija trpela samo pomanjkljive varnosti svojih mej, ni mu podvrгла samo svojih najbolj posvečenih narodnih zahtev, ampak je tudi s pridruženim bolečino moral gledati metodično izvrševanje poizkuse, ki so hoteli izbrisati one znake italijanstva, ki sta jih narava in zgodovina neizbrisno utisnila onim plemenitim pokrajinam.

Ultimat, ki ga je avstrijska monarhija julija 1914 poslala Srbiji, je z enim udarcem uničil učinek dolgoletnih trudov, ker je s tem kršila pogodbo, ki nas je vezala z monarhijo.

Ultimat je kršil pogodbo formalno s tem, ker se nas ni prej vprašalo za soglasje in se nas tudi ni vsaj o tem obvestilo; v meritoričnem oziru pa je ultimat kršil pogodbo, ker je nameraval v našo škodo motiti koeljivi sistem teritorialnih posestev in interesnih sfer, ki so se stvorila na Balkanu, toda bolj kakor ena ali druga točka, je bil ves, pogodbu izpolnjujoč dulo — kršen in celo zadušen.

Kajti s tem, da se je v svetu zanelo najgroznejšo vojsko v direktnem nasprotju z našimi interesi in čustvi, se je razušilo ravnotežje, katerega zagotoviti naj bi zveza služila in tako je vsled tega moral virtualno, toda z neustavljivo silo zopet oživetiti program narodne izpopolnitve Italije.

Vendar se je vlada več mesecev s potrpežljivostjo trudila, da najde kak sporazum, ki bi dal pogodbi novo pravico do obstoja, ki jo je ta izgubila.

Toda ta pogajanja so morala imeti neko mejo ne samo glede časa, ampak tudi glede časti, preko katere bi se žalila skupnost in čast naše dežele.

Vsled tega in pa da ohrani najvišje cilje, je bila italijanska vlada prisiljena 4. maja naznaniti c. in kr. avstrijsko-ogrski vladi, da preklicuje vse svoje predloge za pogodbo, da odpove zvezno pogodbo in ji poslati izjavo, da si v svojem postopanju pri-

drži popolno svobodo. Na drugi strani pa ni bilo več mogoče pustiti Italije osamljene brez varnosti ugleda in to ravno v trenutku, ko stopa svetovna zgodovina v odločilno dobo.

Pri tem položaju in upoštevajoč težko mednarodnega položaja mora biti vlada tudi politično pripravljena na vsako še tako težko poizkušnjo in zato prosi zbornico, da ji v predloženem zakonskem načrtu dovoli za to potrebne izredne pravice.

Te odredbe ne opravičujejo samo podobne slučaje pri nas in pri državah vsake vladne oblike, ampak je še najboljši red in najmilejša oblika onih pravic, ki jih obstoječa zakonodaja daje vladi tudi v drugih slučajih, kjer se gre za najvišji zakon, namreč za blagor države.

Brez prevzetnih besed in brez ošabnosti, ampak z globokim umevanjem odgovornosti, ki jo to uro jemljemo nase, se zavedamo, da smo poskrbeli za vse, kar so zahtevala najplemenitejša stremjenja in življenjski interesi domovine, kajti v njenem imenu in nji udani pošiljamo ganjeni svoj plamteč apel na parlament in preko parlamenta na deželo, da naj se končajo vse razlike v nazorih in naj se na vseh straneh sklone nadnje odkritosrčno pozabljenje.

Nasprotstva v strankah in slojih, osebni nazori, ki jih je v navadnih časih vedno spoštovati, celo razlogi, ki dajejo življenju vsak dan plodovito nasprotstvo stremljenj in načel, morajo danes izginiti pred potrebo, ki je večja od vsake druge in pred idejo, ki navdušuje bolj nego vsaka druga: namreč sreča in veličina Italije. Od danes zanaprej moramo vse drugo pozabiti in pomniti samo to, da smo samo Italijani in da vsi ljubimo Italijo z isto vero in z enakim ognjem.

Naj se vse sile združijo v eno samo silo in naj se vsa srca sklenejo v eno samo srce; naj enoglasna volja vodi k zaprisežnemu cilju in naj sila, srce in volja najdejo svoj edini strastni in junaški izraz v armadi in mornarici Italije in v zvišenem vodniku, ki jo vodi k usodi nove zgodovine. Živio kralj! Živio Italija!

Izjavo min. predsednika so navzoči pri vsakem stavku sprejeli z viharimi klici: »Živio Italija! Živio vojska!« Le oficijelni socialisti sede mirno na svojih sedežih. Koncem Salandrovega govora je vzporedila zbornica burne ovacije za armado, kralja in Italijo.

Ministrski predsednik Salandra predlaga, naj se ustanovi odsek, da prouči predlog, katero je predložil in prosi predsednika, naj se določeni člani odseka takoj sestanejo in še danes zbornici predlože odsekovo poročilo. Ta predlog je sprejel. Minister zunanjih zadev Sonnino predloži zbornici zeleno knjigo. Poslanci kakor tudi občinstvo na galeriji prirejajo ministru zunanjih zadev srčno, dolgotrajno ovacijo.

Predsednik nato naznani imena poslancev, katere je poklical v odsek. Številni poslanci se podajo k ministrskim sedežem in čestitajo ministrom.

Konec seje.

Rim, 20. maja. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča podrobnosti o večeršnji zbornici seji:

Med presledki seje so se poslanci razkropili po hodnikih, razpravljajo o vladni izjavi in zeleni knjigi. Lože in tribune so ostale zasedene. Ob 5. uri popoldne je zopet prišel v dvorano predsednik Marcora s poslanci in ministri. Pred nabito polno zbornico se je oglašil k besedi kot poročevalec odseka poslanec Boselli, ki je med živahnim odobravanjem sporočil predlog odseka, naj se zakonski načrt za izredna pooblastila vladi sprejme soglasno. (Velikansko ploskanje.) Vzroki za to so jasni, kajti ta zakonski načrt svečano zapečati delo vlade, ki je glas domovine vzela kot svetovalca, čustvo narodne časti kot spremljevalca. (Dolgotrajno neprestano ploskanje.) V tej sveči uri, ki nas združuje v eni volji, bo sklep zbornice svečano potrdil nepremagljivo in neomahljivo vero v dr-

žavo in v slavo domovine. (Živahno pritrdjevanje.)

Poročevalec je končno poudarjal zupanje v armado, mornarico in vladarja, ki nadaljuje slavne tradicije svoje rodovine. (Viharno odobravanje je sledilo govorniku. Poslanci so se dvignili s sedežev in ploskali. Ministrski predsednik Salandra in ostali ministri so mu med novim ploskanjem stiskali roko. Občinstvo se je pridružilo s klici: »Živila Italija!« »Živio kralj!«) Nato je predsednik zbornice govorniku čestital.

Poslanec Barzilai je izjavil, da hoče zbornica dovoliti vladi obširno svobodo postopanja, ker ji popolnoma zaupa. Poslanec Turatti obširno utemeljuje nasprotno mnenje oficijelnih socialistov. Poslanec Colajanni, republikanec, se odpove besedi s klicem »Živila Italija!« (Ploskanje se ponovi.) Poslanec Ciccotti, socialist, govori v imenu drugih socialistov in izjavlja, da je kot državljan in socialist prepričan, da ne sme vladni akciji delati nobenih dejanskih niti moralnih ovir. (Ploskanje.) Naša vojska je obrambena vojska. Socialisti, ki v njih imenu govorim, upajo, da bo iz te vojske vznikla nova Evropa in da bomo prišli do tako zaželjenega razoroženja. Mi hočemo, da civilizacija napreduje in za to odstraniti ovire.

Debata se zaključ.

V tajnem glasovanju so sprejeli zakonski načrt s 407 glasovi proti 74.

Predsednik zbornice Marcora se oglašil k besedi. Zbornica in ministri vstanejo. Marcora izjavi:

Zbornica je v tej zgodovinski uri zopet dobila posvečeno vero v edinstvo Italije. Izpolnilo brez odlašanja naše dolžnosti do domovine in trdni veri, da bodo sloga in neomahljivost, kakor tudi hrabrost armade in mornarice dovršile edinstvo domovine prav gotovo. Živila naša Italija! (Zelo živahno ploskanje.) Predsednik se z nekaterimi besedami spomni kralja in konča s klicem: »Živio kralj!«, kar zbornica s ponovnim navdušenim odobravanjem ponovi.

Na predlog ministrskega predsednika se zbornica odgodi do negotovega časa.

Po sklepu seje je zbornica priredila velike ovacije pesniku Gabrielu d'Annunzio.

Seja italijanskega senata. — Senat odgodi na danes popoldne.

Rim, 20. maja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani«. Tudi dohode k senatu straži močan vojaški kordon. Vstop imajo samo senatorji in poslanci in osebe s posebnimi vstopnicami. Dvorana in galerija nabito polna. Navzočih je nad 230 senatorjev.

Ob 4. uri pop. pridejo v dvorano predsednik Manfredi, za njim ministrski predsednik Salandra in ostali ministri. Senatorji in galerija burno pozdravljajo ministrskega predsednika s klici: »Živio Italija! Živio kralj! Živio armada!«

Senatorji se dvignejo in Salandra ob 4. uri 7 minut ponovi svojo v zbornici podano izjavo. Sprejeli so jo z živahnim ploskanjem.

Na koncu je bila zopet velika ovacija. Po Salandrovi izjavi je predsednik na predlog ministrskega predsednika odgodi sejo na jutri popoldne ob 2. uri.

Podrobnosti o zbornici in razpoloženje.

Lugano, 20. maja. Na tisoče ljudi je že opoldne čakalo na poslance, ki so prihajali na Montecitorio. Neprestani klici: Živio Italija! Živio kralj!

Povsod računajo: Italija začne vojsko, to je gotova stvar. Dobe se še nasprotniki vojske, pa so preplašeni in brez vpliva.

V zbornici so bili samo socialisti tihi. Ko je Salandra rekel, da je Avstrija vedno zatirala vse, kar je italijansko, so mu tako viharno pritrdjevali, da je moral prenehati za nekaj sekund. »Idea Nazionale« prinaša karikature: »Odrezani glavi Giolittija in Bülowa, nasajeni na drogih. Toda celo nekateri sovražni listi branijo kneza, češ, da je kot Nemec storil svojo dolžnost.

Znani bojevitisti socialistični voditelji de Felice je vstopil kot prostovoljec v vojsko. — Rimski listi pričakujejo govora kanclerja Bethmann-Hollwege in grofa Tisza brez opomb.

Dunajska sodba.

Dunaj, 20. maja. »Današnja seja italijanske zbornice tukajšnjih političnih krogov ni presenetila, ker po dogodkih zadnjih dni ni bilo drugače pričakovati. Vojna formalno še ni izbruhnila, toda v prihodnosti gledamo čisto mirno in zaupljivo in računamo s tem, da je pretrganje diplomatskih zvez samo vprašanje nekaterih dni, morda samo malo ur.«

Usodne ure Italije.

Chiasso, 20. maja. Rimski sodružnik turinske »Stampe«, ki se zavzema za nevtalnost, piše, da je Italija za vojsko. V političnih rimskih krogih je po velikem razburjenju prejšnjih dni mirno, ker je vojska zdaj gotovo dejstvo.

Italija napove vojsko jutri 22. maja.

Grški listi poročajo: »Kölnische Ztg.« izve iz zanesljivega vira, da bo Italija dne 22. maja napovedala vojsko Avstriji in Nemčiji.

Nečuvstvo nesramne zahteve Italijanov.

Berlin, 20. maja. (Kor. ur.) Iz Kodanjske brzojavljiva berlinskemu listu »B. Z. a. M.«: Bivši finančni minister Luzatti je povedal rimskemu dopisniku lista »Nationaltidende«, da je zahtevala Italija od Avstrije:

Italija zasede takoj ves Trentino in Istro s Trstom, Puljem in Reko in več otokov v Jadranskem morju.

Odstopijo se mornariške postaje ob dalmatinskem obrežju.

Avstrija se odpove vsakemu posrednemu in neposrednemu vmešavanju v zadeve Srbije.

Avstrija se odpove vsaki politiki na Balkanu, ki bi bila naperjena proti koristim Italije, nadalje zahteva svobodo Italiji, da zastopa svoje koristi v vzhodnem Sredozemskem morju proti Turčiji skupno z velesilami trojnega sporazuma in končno svobodno postopanje na mirovnem kongresu, na katerem si pridrži Italija pravico, da podpira stvar Srbije in Belgije.

Ogorčeno berlinsko časopisje radi zahtev Italijanov.

Berlin, 20. maja. Časopisje brez izjeme sodi, da je vojska z Italijo neizogibljiva.

O pogojih Italije, ki jih je označil Luzatti, piše »Berliner Tageblatt«: V Nemčiji in v Avstriji se splošno sodi, da je Avstrija odnehala do skrajne meje in da več ni mogla odnehati.

»Tägliche Rundschau« izvaja: Če smo se večeraj čudili, ker je Avstrija Italiji toliko dovolila, smo se bolj presenečeni radi drznosti italijanskih zahtev, ki nimajo zglede. Če so stvari take, naj gleda Italija izven trozveze, kaj da more proti njemu storiti in naj čaka, če d'Annunziova stilizirana ognjevitost, ki je zadoščala, da je razburila rimske ulice, tudi zadošča, da omaja encga samega nemškega, avstrijskega ali ogrskega domobranca.

Nova pogodba Italije.

Lugano, 20. maja. »Secolo« poroča iz Rima: V zadnjem razgovoru Vivianija s Tittonijem je Viviani vprašal Tittonija, če namerava Italija zavlačevati svojo odločitev. Tittoni je odgovoril: Po novi pogodbi smo zavezani, da moramo v gotovi dobi korakati. Zvesto izpolnimo, kar smo obljubili — »Secolo« tolmači te besede takole: Italija se je zavezala, da odkoraka v enem mesecu potem, ko se je sklenila pogodba. Če bi pa ostala med tem časom Italija mirna, bi postala pogodba sama po sebi neveljavna po poteku roka.

Italijanska zelena knjiga.

Lugano, 20. maja. Italijanska vlada izkuša z zeleno knjigo dokazati, da je Avstrija stavila svojo ponudbo prepozno v času, ko se je Italija preveč pogodila s trojnim sporazumom, ki je brez pomisleka vse pograbil in pripoznal Italiji vse mogoče stvari.

Kdo je pošteno obetal, je vprašanje, ki ga danes v Italiji ne preiskujejo in ki se odgovori pozneje.

Vlada torej priznava, da so avstrijske ponudbe zelo tehtne, če bi ne bile prepoznane stavljenе.

Vlada hoče tako ujeti tudi tiste poslance, ki so z Giolittijem sodili, da je avstrijska ponudba sprejemljiva.

Nota s 4. majnika, ki naj bi bila razvezala trozvezno pogodbo in ki jo obsega zelena knjiga, pokaže poslancem pot na nasprotno stran. Žal, da v zbornici nobenega ni, ki bi temu ugovarjal.

Odločiti se bodo morali le o tem, če naj Italija prelomi svojo trojnemu sporazumu dano besedo ali ne.

Vlada je svojo igro dobila, ker je tako stavila vprašanje.

Končno soglasno izjavijo vladi zaupanje in pooblaste krono z vsemi pravicami, četrt ure. »Secolo« je sledil d'Annunziovem pozivu in je objavil imena tistih, ki ne trobijo v rog framasonskih vojnih hujšakcev.

Italijanska zelena knjiga obsega 280 strani.

Lugano, 20. maja. »Tribuna« piše: Zelena knjiga obsega zbirko važnih spisov, ki napolnjujejo 280 strani. Zelena knjiga so sestavili v eni noči. Obsega večino spisov glede na nevtralnost diplomatske akcije, odkar je prevzel vlado Sonnino.

Šest brzjav črtanih iz zelene knjige.

Rim, 21. maja. Iz italijanske knjige so tik pred tiskom črtali šest brzjav, ki se tičejo pogajanj z nevtralcem in sicer na željo teh.

Italija želi, da bi Avstrija in Nemčija napovedali vojno.

Lugano, 20. maja. »Messagero« sodi, da Avstrija in Nemčija zato ne izročita Italiji ultimata, ker hočeta prepustiti Italiji odgovornost za prelomev trozvezne pogodbe. List pristavlja, da se Italija ne bo obotavljala napovedati vojne, ko pooblasti vlado parlament.

Odločnost Nemčije.

Berlin, 20. maja. Major Morath piše med drugim v »Berliner Tageblattu«: Nemčija se tudi postavi na stran svojega zaveznika ob zahrbtnem napadu. Mesto mladeničev zavzame v vojski starejši, zrel mož, ki mora zapustiti ženo in otroke doma. Jeza mož bo še delila hujše udarce, kar je dokazala deželna bramba in črna vojska.

Napačne Salandrove trditve.

Dunaj, 21. maja. Nasproti napačnim trditvam Salandre se z diplomatske strani izjavlja, da Avstrija po smislu in besedi pogodbe ni bila vezana, da Italiji prej poroča o ultimatu Srbiji. Kljub temu pa je Avstrija o tem poročala Italiji iz prijaznosti ob času, ki je bil za Italijo komaj pripraven, ker bi bilo prej nevarno. Italijanski državniiki so namreč redno izrabljali zaupna poročila, jih sporočali nasprotnikom ali pa za to porabili, da nas napadejo. O namerah glede Tripolisa ali napovedi vojske Turčiji dunajski kabinet ni bil prej obveščen.

Do 25. maja.

Rim, 21. maja. Italija je po dogovoru s tropsporazumom vezana, da do 25. t. m. napade Avstrijo, sicer pogodba samaobsedi ugasne.

Avarna konferenca.

Dunaj, 21. maja. Italijanski poslanik vojvoda Avarna je konferiral v zunanjem ministrstvu z grofom Forgachom.

× × ×

d'Annunzio pri kralju.

Lugano, 20. maja. d'Annunzia je kralj danes sprejel v avdienci, ki je trajala tri ure.

Ruski car in italijanski kralj.

Bukarešt, 20. maja. Krilni pobočnik carjev, ki potuje kot carjev sel s posebnim lastnoročnim pismom ruskega carja k italijanskemu kralju, se je peljal včeraj skozi Bukarešt.

Vojaška komedija v Rimu.

Curij, 20. maja. »Neue Zürcher Ztg.« poroča iz Rima: Kraljevi kirasirji so v nedeljo prvič oblekli vojne sive obleke. Kralj je bil tudi oblečen v vojaško sivo obleko z našivi iz svile. Kralj si je ogledal gardo in rekel, da čete zdaj še bolj vojaško izgledajo, kot so izgledale prej.

Salandra, Podrecca, d'Annunzio in izdajalec Battisti.

Rim, 20. maja. »Agenzia Stefani« poroča z dne 18. t. m.: Sinoči se je podal imponanten sprevod proti Kapitolu. Nosili so zastave Tridentina, Trsta, Istre in Dalmacije. Čuli so se klici na domovino, kralja in Salandra. Slednji je manifestante nagovoril in dejal med drugim: »Vsi bomo sledili kralju na poti, ki je označena za velikost domovine. V imenu vseh pozdravljam armado in mornarico. S Kapitolu, svetišča stoletja starega Rima, mesta Rima, izražam svoje želje po novi slavi. Živio kralj, živio armada, živio Italija!«

Množica, ki je napolnila sosednje ceste in trge, je navdušeno odgovarjala. Po-

slanec Podrecca je pozival italijanske matere, naj se žrtvujejo za nesrečne belgijske matere. (Sramujemo se, da se pretaka po tem možu slovenska kri.)

Nato je govoril d'Annunzio; spominjal je na sobotno manifestacijo, prebral pesem na rimsko tradicijo, na italijansko armado in mornarico in končal svoj govor z vznepenimi besedami, ki so ljudstvo kar elektrizirale. Množica je nato prisilila bivšega avstrijskega tridentinskega poslanca Battistija, da je govoril. Ta je izrazil željo, da bi se kmalu osvobodila avstrijska italijanska ozemlja. Množica je zahtevala, naj zazvoni veliki zvon Kapitola. Župan je dovolil in veliki zvon je zvonil šest minut, medtem ko je množica vihrala z zastavami in klicala: Živio Trst, živio Trident, Istra in Dalmacija!

Sprevod se poda nato počasi proti francoskemu poslanstvu. Na trgu Farnese je več tisoč oseb prirejalo ovacije Franciji. Na poslaniški palači so razobesili francosko zastavo, ki je bila burno pozdravljena. Barrère in njegovi tajniki so prišli na balkon in klicali: Živio Italija! Množica je pela marsikje in domovinske pesmi. Barrère se je zahvalil za ovacije v ganljivih besedah in je končal s klicem: Živio Italija! Nato se je podal sprevod pred notranje in mornariško ministrstvo ter pred stanovanje poslanca Barzilaja, ki je prav tako izrazil željo, da bi se skoro zopet osvojila italijanska ozemlja na Avstrijskem. Med petjem domovinskih pesmi se je nato množica razšla na trgu sode.

Poulični boji v Turinu.

Kolin, 20. maja. Italijanski listi poročajo, da so zasedli vojaki v Turinu Ljudski dom. »Avanti« piše: Vojaki so nastopili proti delavcem kakor se nastopi proti notranjemu sovražniku. Le puhlica je narodna in domoljubna sloga v Italiji. Kakšno je navdušenje za vojsko, dokazujejo poročila o spopadih med vojaki in pristaši vojske v raznih mestih.

Demonstracije v San Remu.

Milan, 20. maja. Ko je minolo nedeljo v San Remu na prostem virala godba, je prišlo do velikih demonstracij. Ko je godba zaigrala maršeljeto, so zaorili evviva-klici Franciji in vojni. Ta nastop so pa kmalu končali nevtralisti, ki so priredili protidemonstracijo. Prišlo je do spopada med obema strankama, o čemer je bilo več oseb ranjenih.

Giolitti.

Lugano, 20. maja. V Turin se je pripeljal Giolitti, ne da bi ga bil kdo nadlegoval. Na kolodvoru ga ni nihče pozdravil. Njegovih »prijateljev« in »podrepičkov« ni bilo na kolodvoru, da bi ga bili pozdravili. Le nekaj detektivov je prišlo na kolodvor, ki so skrbeli za to, da se je nekaj vsemogočni mož zmuzal s kolodvora skozi postranski izhod. Giolitti se je z avtomobilom odpeljal na svoj dom v Cavouru. »Tribuna« zagotavlja, da Giolitti ni pobegnil iz Rima, marveč da je le zato odpotoval, ker noče, da bi njegove navzočnosti v zbornici ne smatrali za protest proti narodni enoti in proti vojski. Giolitti je celo obžaloval, ker ni 30 let mlajši, da ne more nositi več puške.

× × ×

Italija in sedanji politično - vojaški položaj.

Berlin, 20. maja. Vojaški pisatelj Bonamico iz Florence opisuje v »Popolo Romano« 12. majnika: Nemčija je na zahodu in na vzhodu tako zavarovana, da razpolaga za vsak slučaj se z nad 10. armadnimi zbori. Avstrijski vojaški položaj se je izboljšal, če ne nastanejo evropski zapletljaji. Dejansko stanje Angležev na zahodnem bojišču ni pojasnjeno. Ne pričakuje se v bližnji bodočnosti prodiranje. Francija išče povsod tuje pomoči in le malo zauplastni moči. Po splošni sodbi skoraj vseh vojaških kritikov Rusija zdaj ne more prodirati. Na Balkanu so oprezni, važnih operacij ne pričakujejo. Vprašanje Dardanel se še ne reši kmalu. Če tudi osvoje Dardanele, bi se evropski spor le še bolj zapletel. Vojaški položaj je osrednjima državama ugoden. Sedanji položaj za požrtvovalen nastop Italiji ni ugoden. Tropsporazum zdaj ne more izvesti smrtnega sunka proti Nemčiji ali Avstriji. Tudi na našem bojišču bi došla pomoč prepozno in bi se morali sami braniti proti sovražni premoci. Nasproti Srbiji in Crngorici je Avstrija zavarovana z ugodnimi zemljepisnimi mejami. Tudi Rumunija bi ne mogla tako bliskovito hitro napasti, da bi vplivala na usodo Italije. Položaj na Balkanu je negotov, dokler ni rešeno vprašanje Carigrada. Težko napako napravi Italija, če poseže v oblake. Italija bi težko bistveno vplivala na skupne vojaške operacije. Sovražna ofenziva bi, da masčuje razvedno izdajo, bliskovito hitro udarila na rovino ob reki Pad (Po) in kdo ve še kam. Italija naj se ne vara. Tudi kratek vpad v zgornjo Italijo bi opustošilo deželo Benetke in morebiti tudi Lombardija bi ostala v sovražnih rokah.

Po celi Italiji vre.

Rim, 21. maja. »Avanti« objavlja dolga poročila iz mnogih mest o demonstracijah proti vojski. Po mnogih krajih so vojaki pobili rezerviste. V Veroni, Bergamu in Monzi so bili veliki izgrede. Vpoklicani rezervisti so se pridružili z zaničevalnimi klici proti vladi. Po delavskem obhodu je bilo med pouličnimi boji oddanih 400 strellov proti ljudskemu domu. Kot odgovor na to so demonstranti zažgali veliko vojaško skladišče na tekalšču v Bresciji. Vsi delavski voditelji so aretirani.

Po celi Italiji je vpeljana cenzura za pisma.

Za politične zločince je proglašena amnestija.

Priprave za ranjenje.

Rim, 21. maja. Kraljica in princesinje so v palači Pitti v Florenci otvorile delavnico za bolniške potrebščine.

Vojna molitev italijanskih vojakov.

Lugano, 20. maja. Vsem italijanskim vojakom so izročili list, na katerem so naslikani trije vojaki, ki gledajo na Zveličarja v oblakih. Moletev se glasi: Glej Gospod, ne nastopamo z mogočnimi proti slabim, ne vodijo nas želje po mogočnosti v to vojsko, nočemo v drugih deželah pustošiti in požigati, obdržati hočemo le italijansko zemljo, ki si jo dal nam in ki so jo naši dedje s svojo krvjo rešili izpod stoletnega jarma. In ko napoči dan boja, blagoslovi o Gospod naše orožje in našega kralja, potomca junakov in svetnikov in podeli nam zmago za naše otroke, naše žene in za gomilo naših očetov.

Obramba italijanskega obrežja in italijanskih železnic.

Lugano, 20. marca. »Gazetta Uffiziale« v Rimu objavlja kraljev odlok o obrambi obrežja in železnic. Veljaven postane, ko podrede železnice vojaškim oblastim.

Paroplovba ustavljena.

Dunaj, 21. maja. »Extrablatt« poroča: Italijanska paroplovba je ustavljena.

Nadzorovano dopisovanje v Italiji.

Berlin, 20. maja. Iz Chiassa se poroča: Pri večjih obmejnih poštah so že 17. t. m. uvedli za vsa iz Italije odposlana pisma vojaško nadzorstvo in določili, da se ne smejo posiljati iz Italije zaprta pisma.

Upokojeni mornariški podčastniki naj bodo pripravljani.

Rim, 20. maja. Uradno se poziva upokojene mornariške podčastnike, naj se pripravijo, da jih bližnje vojaško poveljstvo preišče, če so sposobni za službo. Sposobni naj bodo pripravljani na takojšnje vpoklicanje.

Nezadovoljnost v italijanski armadi.

Budimpešta, 20. maja. Budimpeštanski poročevalec »Vilaga« poroča iz Chiassa: Plačani hujšakci kujskajo prebivalstvo in zahtevajo, naj razobesijo zastave. Pravega navdušenja za vojsko nikjer ni. Dopisnik je sam videl, kako so trgali vojaki 7. pešpolka, ko so odpotovali iz Milana, zastavice, ki so jim jih dale ženske. Vlaki hitro odvažajo vojake, da ne izbruhnejo upori. Čete so nezadovoljne in zabavljajo. Discipline ni. Kavaleriji manjka konj. Lombardski plemiči beže v Švico, ker se boje Zeppelinovih zrakoplovov.

Izgrede italijanskih rezervistov.

Chiasso, 20. maja. V Veroni, Bergamu in v Monzi so uprizorili rezervisti velike izgrede. V Monzi so se pridružili rezervisti delavskemu izprevodu in so psovali vlado. V Bergamu se je uprl nad 600 rezervistov, ki so demonstrirali proti vojni in niso hoteli iti v vojašnice. Ko se je odposlalo poročilo, še ni bilo mirno.

Italijanska armada brez samostojnih zborov prostovoljcev.

Lugano, 20. maja. Vlada je dozdej za slučaj vojske odločno prepovedala snovanje čet Garibaldincev in zahteva, naj pristopijo prostovoljci v armado.

Ujete laške patrolje.

Tekom včerašnjega in predvčerašnjega dne je bilo pripeljano v Gorico več ujetih laških vojakov, ki so jih naše čete ujele na patroljah ob meji. Med ujetimi je tudi en častnik. Drugi trde, da sta celo dva laška oficirja ujeta. — Čez mejo dohaja tudi mnogo laških dezertierjev.

× × ×

Mala Azija vaba Italiji.

Berlin, 20. maja. Razna poročila soglašajo, da je tropsporazum obljubil Italiji del Male Azije, ko je odpovedala Grška, če se s svojim brodomjem udeleži napada na Dardanele.

Francija in Italija.

Rim, 20. maja. Pichon je izjavil pariškemu dopisniku »Tribune«: Sporazum Francije in Italije je najvažnejši dogodek sedanje vojske, predvsem zato, ker se zopet obnovi latinski blok.

Ruski in francoski diplomati pri italijanskem zunanjem ministru.

Lugano, 20. maja. Včeraj sta se posvetovala prvi tajnik ruskega poslanstva

in francoski poslanik s Sonninom. Obiskala sta ga, ker se je Sonnino tudi posvetoval z avstrijskim in nemškim poslanikom.

Francoska vlada bo šele v 8 dneh poročala o pogajanjih z Italijo.

Ženeva, 20. maja. »Herald« javlja iz Pariza: V zbornici je naznanil ministrski predsednik, da bo vlada mogla poročati zbornici o pogajanjih z Italijo šele v 8 dneh.

Italija, Srbija in trozveza.

Stockholm, 20. maja. »Dagens Nyheter« brzojavlja iz Rima: Med avdienco pri kralju je izjavil Marcora, da je še bolj izrazit pristaš vojne kakor Salandra in da bi bila morala Italija odpovedati trozvezno pogodbo, ko je stavila Avstrija Srbiji ultimatum.

Srbi proti jadranski politiki Italije.

Bukarešt, 20. maja. Vse srbsko časopisje in poluradni listi pišejo o rastočem razburjenju vedno bolj ostro proti laškim zahtevam po Dalmaciji in Istri. »Samouprava«, organ srbske vlade, pravi, da je težko verjeti, da bi Italija za svoj nastop na strani entente stavila take pogoje, ki prevračajo pravi vojni cilj entente, ki je nova ureditev držav na temelju narodnostnega načela. Če pa bi entente sprejela neprimerne, proti Jugoslovanom naperjene pogoje Italije, tako da bi ta prevzela na Balkanu vlogo, tedaj bi morali Jugoslovani posežati po samopomoči in se z vsemi sredstvi brezobzirno boriti proti temu početju.

Italija izganja vse Srbe in Hrvate.

Hopenhagen, 20. maja. (Kor. ur.) Dopisnik »Birzewijevih Vjedomosti« poroča 7. maja iz Niša: Danes je dospela vest, da je Italija izgnala vse Srbe in Hrvate, ki so že od začetka vojne tam prebivali. Med njimi je tudi znani srbski kipar Meštrović.

Grška in Bolgarija se pripravljata.

Atene, 20. maja. Tukaj so razburjeni, ker je početje Italije naperjeno proti grškim interesom v Mali Aziji. Za prihodnje dni se pričakuje važnih odredb.

Sofija, 20. maja. Kakor se poroča iz zaupnega vira, bo Bolgarija v varstvo dežele in svojih interesov takoj mobilizirala, če bodo druge balkanske države kaj začele.

Rumunija.

Bukarešt, 21. maja. V listu »Universul« izjavlja bivši poslanec Peudesu: Rumunija ne more slediti Italiji. Dobro preudarjene državne in ljudske koristi naravnost ukazujejo, da se Rumunija oddalji od te akcije. Svet naj ve, da se usoda Rumunije ne dela v Rimu, ampak edino le v Bukarešti.

Nemčija in Švica.

»Kölnische Zeitung« ima iz Berlina dopis z ozirom na notico, ki jo je 1. t. m. priobčil »New York Herald«, čes, da se Nemčija pripravlja, da v slučaju vojne med Avstro-Ogrsko in Italijo napove vojno Švici, da more preko njenega ozemlja udreti v Italijo. Berlinski dopisnik »Kölnische« lista pravi, da je ta vest pač tudi za senzacionalno francosko-ameriško časopisje predebela. To časopisje bi rado vnaprej ustvarilo nov slučaj Belgije. Toda med Belgijo, ki je imela pogodbo s tropsporazumom, in Švico, ki najvestnejše varje svojo nevtralnost na vse strani, je ogromen razloček. Sicer pa Švicarji predobro poznajo Nemčijo, njena čustva in njeno politiko glede njihove dežele, da bi si delali kakršnekoli skrbi radi tendencioznih francosko-ameriških laži.

× × ×

Poslaniki pri Vatikanu odidejo?

Rim, 18. maja. Govori se, da sta baron Machio in knez Bülow pri svojem zadnjem obisku med drugim tudi izrecno vprašala, ali misli Italija priznati in varovati garancije in diplomatsko muniteto, ki jo uživajo avstrijski, bavorski in praški poslaniki pri Sv. Stolicu in še nekatere druge osebe iz teh držav, ki imajo visoka mesta, n. pr. svetniki in generali in generalni prokuratorji raznih cerkvenih redov, katerim so te pravice in varščine zirecno priznane v italijanskem garancijskem zakonu. Dosedaj še ni znano, če je italijanska vlada že odgovorila. Pač pa se za gotovo sodi, da bo Italija odvzela vatikanskim poslanikom imuniteto in tako bo avstrijski vatikanski poslanik odpotoval z baronom Macchio, pruski in bavorski pa s knezom Bülowom.

Proti vatikanskim poslanikom.

Rim, 21. maja. Italijanski listi strastno razpravljajo o stališču zunanjih zastopnikov pri Vatikanu in zahtevajo, da se odpravi garancijska postava.

Sveti oče odpotuje v Španijo?

Berlin, 20. maja. Znano je, da je sveta stolica oficijelno dementirala poročila, da odpotuje svet oče na Špansko v slučaju, če se zaplete Italija v vojsko. Neki neimenovani članekar pa izjavlja v listu »B. Z. a.

M., da mu je tako neki visoki cerkveni dostojanstvenik izjavil že potem, ko se je objavil dementi, kakor tudi neki član vladajoče katoliške vladarske rodbine, da v slučaju vojske sv. oče ne ostane v Rimu, marveč da odpotuje na Špansko.

× × ×

Protiitalijansko gibanje v Valoni.

Rim, 21. maja. Pred Valono so vstali plenili. Protiitalijansko gibanje narašča.

× × ×

Velike patrijotične in protiitalijanske demonstracije v Budimpešti.

Budimpešta, 20. maja. (Kor. ur.) Danes so se vršile velike demonstracije, ki so jih povzročila poročila o dogodkih v Italiji in italijanski zbornici. Tisočglava množica je šla med petjem patrijotičnih pesmi in živoklici Nemčiji ter strastnimi izjavami proti Italiji pred nemški konzulat, kjer se je pela »Wacht am Rhein«; od tod je šla množica pred turški konzulat, kjer so vsklikali Turčiji. Nato je skušala množica med ogorčenimi klici proti Italiji iti pred italijanski konzulat, a je policija to preprečila in pozvala ljudi, naj ne kršijo prava gostoljubja. Množica se je nato v polnem miru razšla.

Manifestacije slovenskih črnovojnikov v Gorici.

Gorica, 21. maja. Nocoj ponoči je odhajalo nad tisoč slovenskih črnovojnikov od 18. do 50. leta v vojaško službo. Pod vtisom velikih dogodkov, katerih se priča Gorici ravnate dni, se je zbrala na državnem kolodvoru nocoj opolnoči velika množica ljudstva, broječa 2000 do 3000 oseb. V velikanskem vlakcu so črnovojniki na sredi imeli pritrjeno slovensko zastavo, množica pa je neumorno prepevala patrijotične, vojaške narodne pesmi in himne. Tisočeri živoklici so pretrgali tiho in lepo majniško noč. Prizori so se ponavljali tudi po odhodu drugega vlaka. Veličastni prizori iz julijskih lanskoli dni so zopet vstali pred nami spontano, srca zvestega slovenskega obmejnega ljudstva so si dala duška.

Tridentinci nočejo pod Italijo.

Monakovo, 21. maja. Tridentinski trgovci so se vrnili iz domovine v Monakovo in razobesili po izložbah lepake: »Mi smo Avstrijci iz Tridenta in hočemo tudi ostati!«

× × ×

»Neodrešeni« Italijani.

Graška »Tagespost« posnema po listu »Nowa Reforma« statistiko izven Italije bivajočih Italijanov, katere bi se moralo po mnenju takih laških vojnih hujšakcev, kot je od trospozazuma podkupljeni pesnik prostozidarskih lož d'Annunzio, »odrešiti«. Po zadnjem ljudskem štetju je v Avstriji 768.000 Italijanov, od teh na Tirolskem 368.000 (na 561.000 pripadnikov drugih narodnosti), na Tržaškem 119.000 (na 111 tisoč drugih), na Goriškem 90.000 (na 117 tisoč drugih), v Istri 147.000 (na 256.000 drugih). V zadnjih treh deželah so Slovenci v premoči, in sicer jih je na Goriškem 155 tisoč, v Trstu 57.000, v Istri 223.000. Na Francoskem živi 1.100.000 Italijanov, od teh na Savojskem nad 500.000, na Korziki 300.000, v Tunisu 125.000 (proti 35.000 Francozov). V Švici je nad 300.000 Italijanov, od teh samo v kantonu Tesin 156 tisoč. List stavlja vprašanje, če so intervencionisti pozabili na »odrešenje« pod francoskim jarmom živečih Italijanov in na ustvarjenje Velike Italije po Garibaldijevem načrtu na Savojskem in v Tunisu. (Iz tega se jasno vidi, koliko pravice imajo Italijani do zahtevanih ozemelj in veseli nas, da se vendar enkrat priznava, da smo Slovenci na Primorskem v premoči. Op. ured.)

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Odbiti ruski napadi vzhodno od Jaroslava in Sieniawe. — 6400 Rusov ujetih.

Dunaj, 20. maja. Uradno se razglša: Vzhodno od Jaroslava in pri Sienawi smo odbili močne ruske napade. Sovražnik je imel velike izgube.

Zvezne čete so pridobile na prostoru proti vzhodu in jugovzhodu. V bojih ob gorenjem Dnjestrju smo ujeli nadaljnjih 5000 Rusov. Ruse smo vrgli na nekem oddelku severno od Sambora iz njihove glavne obrambne pozicije, z naskokom smo vzeli neki kraj 10 km južnozahodno od Mosciske.

Na prutski črti je položaj neizpremenjen. Severno od Kolomeje smo s kratkim protisunkom ujeli 1400 Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höier, iml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Odbiti ruski napadi.

Berlin, 20. maja. Veliki glavni stan: S prijavljenimi močnimi sovražnimi silami

na črti Shagory—Frauenburg ni došlo do bojov. Ob Dubisi so bili odbiti ruski napadi. 900 ujetnikov in 2 strojni puški sta ostali v naših rokah. Včeraj smo napadli severno od Podubisa, vzeli smo vrh 105 in smo zopet ujeli 500 Rusov. Južno od Njemena prodirajoče sovražne sile so bile pri Gryczskabuda—Syntonety—Szaki popolnoma poražene. Sovražnikovi ostanki so bežali v vzhodni smeri v gozde. Manjši oddelki drže še Sutki. Krvave izgube Rusov so bile zelo težke. Število ujetnikov se je povečalo zato le na 2200, nadalje smo zaplenili 4 strojne puške.

Južnovzhodno bojišče.

Naše čez San severno od Przemysla prodirajoče čete so včeraj popoldne Rusi zopet napadli z osamljenimi navali. Sovražnik je bil povsod z zelo izdatnimi izgubami vržen nazaj. Danes zjutraj smo prešli mi na nekem griču v protisunek in smo z naskokom vzeli postojanke sovražniku, ki najhitreje beži.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

»Kölnische Zig.« priobčuje: Petrograjska agentura javlja 17. maja: Boji okrog Savl polagoma naraščajo; včeraj smo se bojevali na fronti od 35 km. Sovražnik nas poskuša vsak dan z novimi kolonami obkoliti, enkrat na tem, enkrat na onem križu. Čeprav so poslali Nemci že dve pehotni diviziji v fronto, smo vendar na sredi napredovali in obkoljevalno kolono prijeli v boku. Ko smo zasledovali sovražno armado, ki beži proti Prutu, se je eden naših rezervnih polkov zelo odlikoval; ta polk je vzel 13. maja utrjeno postojanko pri vaseh Šukov in Šukopin, severno od Kolomeje, pod vodstvom svojega poveljnika. Severno od Črnovic je napadel polkovnik Carović s tremi eskadroni huzarjev umikajočo se sovražno kolono in ujel mnogo mož; pri tem napadu je popolnoma uničil sovražno stotnijo, broječo 200 mož. Ko se je umikala naša tretja armada od Dunajca nazaj na San, smo pustili na mestu kakih 50 topov, katere so težki sovražni topovi uničili in katerih nismo mogli vzeti s seboj. Pač pa smo vse naše zaloge živeža skrbno spravili nazaj in razstrelili smo vse umetne ceste. Dne 13. maja je naša konjica, ki je ščitila umikanje, napadla nemško kolesarsko kolono pri Trubniku severno od Przemysla; 50 kolesarjev je pobila, 30 pa ujela. Ravno tako so v Kielcah 13. maja kozaki iz zasede obstreljevali sovražno kolono, ki je prišla v mesto in ji napravili tako manj prijeten vzprejem kot pa židje, ki so šli sovražnim četam naproti.

»Kölnische Zeitung« priobčuje rusko uradno poročilo z dne 17. maja: Prostor vzhodno od rek Vindave in Dubise je prost sovražnikov. Nemci, ki poskušajo že več dni z ofenzivo na Šavle, smo 14. t. m. odbili nazaj s težkimi izgubami zanje. Zapadno od Njemena je bila 15. t. m. cela vrsta bojov, ki so se končali ugodno za nas. Dne 14. in 15. maja so se začeli boji ob Sanu. Okrog Lišakova in Jaroslava je ostal sovražnik le še z malo predstražami v dotiki z našo konjico. Boje ob Prutu, ki toje za nas ugodno, smo nadaljevali dne 14. maja. Naše čete so dosegle mestoma železnico Kolomea—Delatyn.

Poznejše poročilo javlja: Dne 16. maja zjutraj se je boj pri Šavlih obrnil zelo nam na korist. Potem ko so naše čete prekoračile Dubiso, so napadle Nemce, vzele jarke, osvojile 8 topov in ujele več sto mož. Med Pilico in gorenjo Vislo je zasledoval sovražni oddelki naše čete, ki so se razvrstile v fronto. Na črti Kielce—Hedniow so zadale naše čete sovražnim predstražam težke izgube. Med Wierzikom in Opatovom so naše čete vrgle napadajočega sovražnika 16. t. m. kakih 10 km nazaj. Ob Sanu se je unel hud topniški boj od izliva Visloke do Przemysla. Pri Stryu in Dolini je imel sovražnik zopet težke izgube, ko je napadel našo nedavno tam ustavljeno fronto. Ujeli smo tam več sto mož. Ob Prutu je 15. maja sovražnik zaporedoma napadel v tesnih kolonah. Napade, katere so začeli od Delatyna in Kolomeje sem, smo odbili. Osvojili smo 4 težke havbice in vrgli predstraže preko Pruta nazaj.

»Frankfurter Zeitung« prinaša brez opomb novejša poročila petrograjske brzojevnne agenture, ki si domišlja, da ruska zmaga v Bukovini odtehta ruski poraz v zapadni Galiciji. Petrograjska brzojavna agencija pravi, da v Petrogradu menijo, da imajo Rusi že zopet Črnovice v svojih rokah. Rusi da so ujeli precejšnje število sovražnikov in da njihova konjenica uspešno zasleduje sovražnika. (Te ruske podatke ovrže popolnoma naše uradno poročilo. Ured.)

»Havas« pa prinaša 19. maja iz Petrograda, da so Nemci kljub koncentraciji znatnih ojačenj pri Šavleh prisiljeni k defenzivi. Ob Dubici so opazili zopet nove polke. Vidi se, da so Nemci vzeli iz francoskega bojišča cele armadne zbornice in jih vrgli v Galicijo in Kurlandijo, toda francoske operacije so preprečile, da bi prevzeli dovolj vojaštva na vzhod.

DRUGA VELIKA BITKA NA CELI RUSKI FRONTI.

Vojni poročevalski stan dne 20. maja ob 6. uri 30 minut zvečer: Na celi veliki fronti se bije druga bitka. Bojujejo se za od zveznih čet zavzeti mostni utrdbi Seniawo in Jaroslav, proti katerim se ponavljajo napadi Rusov z nezmanjšano silovitostjo. Jugovzhodno od Przemysla so naše čete med trdovratnimi boji nadalje pridobile na prostoru in ujele veliko Rusov. Pri Stryju boj stoji. Ob Prutu so naše čete na več točkah prešle k protinapadu in so dosegle uspehe. Tudi v teh bojih smo ujeli veliko Rusov.

NOVA RUSKA BOJNA ČRTA 200 km KRAJŠA KAKOR PREJŠNJA.

Kodanj, 20. maja. »Times« poročajo: Nova ruska obrambna črta od Bzuru do Stryja je 200 angleških milj krajša, kakor prej. Uspešne operacije proti sovražnemu krilu tvorijo v zvezi z novo obrambno črto ob Sanu in ob Visli dobro protipotezo proti prodirajočim svežim sovražnim četam. Ruske čete so umaknili iz Karpatov in stoji zdaj kot trden zid od Sana do Bukovine. Vojaški krogi smatrajo boj za Jaroslav za uvod nove, velike bitke. Sovražne čete proti Przemyslu se ne pomikajo samo od zahoda proti vzhodu, marveč tudi s severa proti jugu.

OBKOLITEV PRZEMYSLA.

»Reichspost« poroča iz vojnega poročevalskega stana: Na vzhodnem bregu Sana so se pričeli boji, katerih je bilo pričakovati. Obkolitev Przemysla napreduje. Naše čete prodirajo tudi od juga proti trdnjavi. Severno od Sambora in pri Stryju so naše čete vrgle Ruse nazaj in osvojile precej ozemlja.

Budimpešta, 20. maja. »Az Est« poroča iz vojnega poročevalskega stana: Združene avstrijske in nemške čete obdajajo Przemysl tako zelo, da je le še najbolj vzhodni v smeri proti Lvovu ležeči del trdnjavskega ozemlja odprt. Rusi so Przemysl utrdili s poljskimi utrdbami. Da hočejo Rusi držati trdnjavo, se razvidi iz tega, da so odstranili iz Przemysla vse Jude, kot nezanesljive in nevarne elemente. Pred Przemyslom stoji avstrijske in nemške čete.

RUSKE IZGUBE V GALISKI BITKI.

Budimpešta, 20. maja. »Az Est« poroča: Neka vplivna vojaški osebnost se je izjavila, da so Rusi od začetka avstrijsko-nemške ofenzive v zahodni Galiciji izgubili na mrtvih, ujetih in ranjenih več kot 300.000 mož. Vsled tega je ofenzivna možnost Rusov najmanj za dva meseca oslajena.

RUSOM NAŠI ZAPLENILI VELIKANSKE ČREDE ŽIVINE.

Debrecin, 20. maja. Med našim plenom povodom velike zmage v Galiciji se nahajajo tudi ogromne črede živine, ki jih gonijo v zaledje. V Veliki Varadin so pripeljali 1400 velikih volov. Na tisoče volov so pripeljali tudi v Debrecin, Marmaros-Sziget in v Nyiregyhazo.

NOVI VARŠAVSKI MESTNI NAČELNIK.

Krakov, 20. maja. »Rječ« poroča, da je za načelnika v avtonomnem mestu Varšavi določen znani veleposestnik grof Józef Potocki iz Antonina v Volinju.

NOVA JAPONSKA POŠILJATEV TOPOV V RUSIJO.

»Stockholms Dagblad« izve iz zanesljivega vira, da je Rusija dobila od Japonske dvanajst 15 cm topov, ki so jih že poslali na fronto. Razen tega so Japonci baje preko Sibirijske po železnici poslali dve vojni ladji s ploskim dnom, ki sta menda namenjeni za Črno morje. Posadko v Vladivostoku, ki jo tvori približno 100.000 mož, so nadomestili z neizvežbanimi rekruti in poslali na fronto. Te čete so najboljše plačane v ruski armadi.

RUSKI POVELJNIKI.

Kodanj, 20. maja. Vojaški kritiki ruskih listov izjavljajo, da sta najboljša ruska generala prevzela koncentracijo umikajočih se ruskih armad, namreč generala Ivanov in Aleksejev.

JAPONSKA SE NI NAPOVEDALA TURČIJI VOJSKE.

Kodanj, 20. maja. Petrograjska brzojavna agentura poroča: Trojni sporazum nastopi zopet v Tokiju za to, da bi Japonska napovedala Turčiji vojsko, česar še ni storila.

Dnevne novice.

+ Oba ministrska predsednika pri carju. C. kr. korespondenčni urad poroča z Dunaja: Cesar je včeraj ob 11. uri dopoldne sprejel ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisza, ob 12. uri pa avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

+ Avstrijski Lloyd je zaključil, kakor poroča c. kr. korespondenčni urad, svojo bilanco za minulo leto s prebitkom 3 milijone 579.350 kron.

— Z onimi, ki so sedaj vpoklicani pod orožje, je moral oditi tudi g. dr. Otokar Rybář, državni poslanec v Trstu. Gosp. dr. Rybář se sedaj nahaja v Ljutomeru.

— Odvetniška vest. V pisarno g. dr. Benkoviča v Celju vstopi kot namestnik g. dr. Ivan Mazeček.

— Ugodnosti za vpoklicane vajence. S cesarsko naredbo z dne 17. maja 1915 se odreja, da se ima izdati vajencem, ki so poklicani v črnovojno službo, predno so dokončali učno dobo, izučna izpričevala, oziroma izučna pisma, ako so se učili obrti vsaj že dve leti; onim pa, ki so že uspešno napravili pomočniško izkušnjo, je izdati pomočniška pisma. Izučna, oziroma pomočniška pisma se imajo izdati z dnem, ko vajenec, oziroma pomočnik odrine v črnovojno službo.

— Razpusšeni srbski »Sokolci« v Dalmaciji. Dalmatinsko deželno namestništvo je razpushtilo »župo srbskih sokolskih društev v Primorju« s sedežem v Ercegnovem in srbska sokolska društva v Dalmaciji, ki tvorijo to župo.

— Vzorcev brez vrednosti vojakom na bojišče namenjenih se je, kakor poroča c. kr. korespondenčni urad, toliko nakupilo, da jih več ne sprejemajo. Že sprejete pošiljke vrnejo pošiljateljem.

Ljubljanske novice.

Ij Pozor! Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da poteče rok dolžnosti naznanila usnja, kož, kočij in strojil v torek dne 25. t. m. in sicer po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. sobote. Tozadnevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata.

Ij Nadrobna prodaja krompirja in fižola na mestnem magistratu. Jutri zjutraj se začne nadrobna prodaja fižola in krompirja na mestnem magistratu. Kupi se lahko vsaka množina, tudi pol kilograma, ker se hoče s prodajo omogočiti nakup tudi od strani siromašnejših ljudi. Boljše situirani ljudje lahko kupijo večje množine. Kupi lahko vsa k d o, ker je prodaja splošna. Prekupcem se blago ne prodaja. 1 kg fižola stane 56 h, 1 kg krompirja pa 12 h. Prodajni prostor: Skladišče na dvorišču mestnega magistrata.

Ij Danes izreden spored v »Kinu Central« v deželnem gledališču. Samo za danes je določen naslednji spored: »Slavni kraji Švice«, naravni posnetek; »Benjaminova življenska pot«, veseloigra; »Sreča drugih«, pretresljiva drama v treh dejanjih. V tej dramati nastopi slavna igralka Hesperija. »Veliki igralec«, komično. — Jutri zopet nov spored.

Oklic.

Pri zavezniških četah, stoječih na bojnem polju, obstoja zelo velika in nujna potreba po cigaretah, cigarah, cigaretinem tobaku, tobaku za pipe, cigaretinem papirju, pipah itd.

Obracam se torej ponovno na vedno izkazano požrtvovalnost patrijotičnega kranjskega prebivalstva s prošnjo, da se vpošlje v binkoštnem tednu, posebno še na oba binkoštna praznika po možnosti mnogo cigaret, tobaka itd., in sicer ali potom občinskih uradov ali pa neposredno na nabiralnico daril v naturalijah pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 20- ki bo darila takoj odposlala, kamor so namenjena.

Ljubljana, dne 20. maja 1915.

C. kr. deželni predsednik:
Schwarz s. r.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Francoski napadi.

Berlin, 20. maja. Veliki glavni stan: Oblačno vreme je zaviralo včeraj na Flanderskem in na severnem Francoskem bojevanje. Na vrhu Loretto smo nekoliko napredovali. Pri Ablainu so bili ponočni francoski sunki v bližnjem boju odbiti. Med rekama Maas in Mosel je bil artiljerijski boj posebno ljut. Proti jutru so napadli Francozi vzhodno od Aillyja v široki bojni črti, napad smo povsod odbili v deloma ljutem bajonetnem boju.

Boj med Zeppelinovcem in francoskim aviatikom.

Rotterdam, 18. maja. »Courant« poroča iz Slina: Danes zjutraj je med Brugesom in obalo neki francoski letalec napadel Zeppelinovca. Na francoskega aviatika pa so začeli streljati nemški topovi. Kolikor se je moglo razločiti, je Zeppelinovec ušel nepoškodovan.

Francosko uradno poročilo.

Francosko uradno poročilo od minulega torka popoldne se glasi: Na ozemlju zapadno od yverskega kanala, katero smo osvojili včeraj in predvčeršnjim, so pustili Nemci kakih 2000 mrtvih in veliko število pušk. Tekom včerajšnjih podjetij smo zopet ujeli nekaj sovražnikov. Vzhod-

no od kanala smo utrdili postojanke, ki smo jih bili nedavno osvojili. Ponoči so Nemci, po predidčem obstreljevanju in metanju bomb, poizkusili posebno ljut protinapad. Bili so odbiti. V ozemlju severno od lorettske višine na cesti Noulettes—Souchez smo s svojim ognjem nemudoma ustavili dva sovražna protinapada. Na naši strani smo pa s ponočno akcijo osvojili skupine hiš v bližini ablainskega pokopališča. Na fronti severno od Arrasa traja artiljerijski ogenj neprestano noč in dan. Nemci posebno ljuto obstreljujejo Arras. V ozemlju Ville-au-Bois pri Berry-au-Bac je poizkusil sovražnik nov napad, ki smo ga zlahka odbili.

Poročilo generalnega štaba z dne 18. maja ob 11. uri ponoči se oglasi: Dež, ki je šel od ponedeljka zvečer neprestano, kakor tudi gosta megla, ki je branila, da se ni videlo dlje kakor 100 m, sta onemogočila vsako akcijo. Na fronti ni bilo nobenega boja. Celo kanonada je bila zelo slaba.

Francozi se boje posledic vojske.

Curih, 20. maja. (Kor. ur.) »Neue Züricher Zeitung« objavlja iz St. Germaina dopis o položaju v francoski armadi in v Franciji. Računa se na vojno odškodnino, ki bi omogočila, da dobi vsak pokojnik. Ljudstvo se je te misli hitro oprijelo. Zdi se, da noče nihče več delati, skrbi jih, kaj da nastane po vojski. Vsekakor bi se morala dolgo časa po miru še vzdržati vojaška oblast. Generalu Joffre radi njegove nesebičnosti vse zaupa, a so še drugi generali, ki jim radi njih častihlepnosti ne zaupajo in se že imenujejo razna imena. Pobitost provzroča, ker zakrivajo dejanski položaj. Računa se že, da bo trajala vojska čez zimo. Živahno se graja napad na Dardanele, ker se cepijo moči in ker bodo morali proti Dardanelam odposlati nove čete. Najznačilnejše je, ker pošiljajo iz zunanega ministrstva že diplomate v Dardanele. Ljudje vprašujejo, če se že nameravajo pogajati s Turčijo? Moralna moč Italije je močno padla. Častniki trde, da žele, naj ostane Italija mirna, ker bi ji morali sicer pošiljati ojačenja. Lyonska armada, ki šteje 200.000 mož, je določena, da pomaga Italiji. O Angležih se govori, da ne store tega, kar bi morali storiti. Večkrat se tudi čuje, da se bo le s trdom močjo okrepiti po vojski.

Belgijska kraljica v strelskem jarku.

Milan, 18. maja. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza: Belgijska kraljica se je podala v strelske jarke pri Yseri. Izpovedka je moštvo ni spoznalo, in neki vojak ji je zaklical: »Pridite sem, gospa; tu ste lahko kakor v svojem stanovanju.« Kraljica je potegnila iz vreče, ki jo je bila prinesla s seboj, provijanta in je začela razdeljevati med vojaške čokolade in svalčice. Ko se je baš veselo smejala šalam vojakov, pristopi častnik, ki jo je spoznal, ter se ni mogel vzdržati, da bi ne zaklical: »Oj, kraljica!«

Boj za Carigrad.

BOJI PRI DARDANELAH.

Berlin, 20. maja. (Kor. ur.) Posebni poročevalec Wolffovega urada v Dardanelah poroča: Odkar je bil torpediran »Goliath«, zavezniško brodovje ni več vdrlo v notranje Dardanele. Čez črto Seddibahr—Kumkale se pripelje le kratek čas včasih nekaj ladij, ki se daleč umaknejo, kadar prično obrežne baterije streljati. Boji na evropski celine se uspešno nadaljujejo; izkrcane čete so zopet potisnili nazaj in so zasedli več strelskih jarkov.

NOVI POVELJNIK FRANCOŠKE DARDANELSKE ARMADE.

Curih, 20. maja. (Kor. urad.) »Neue Züricher Zeitung« poroča iz Genfa: General Gourard, ki je prevzel kot naslednik generala d'Amade višje poveljstvo francoskega ekspedicijskega zbora, je došel v Dardanele.

RUSKA OKLOPNICA TORPEDIRANA. — 1400 MOŽ UTONILO.

Bukarešt, 20. maja. Ruski potniki pripovedujejo, da je bila velika ruska oklopna »Panteleimon«, ko je hotela pri Midii izkrcavati, torpedirana. Posadka, ki je štela 1400 mož, je utonila. »Panteleimon« se je prej imenovala »Potemkin« in je ladja, na kateri so se med rusko-japonsko vojsko mornarji uprli.

× × ×

Ruska oklopna »Panteleimon«, preje »Potemkin«, je bila izdelana leta 1900. Obsega 12.800 ton, dolga je 115 m, 22 m

široka in vozi s hitrostjo 16 pomorskih milj.

Z juga.

ROCKFELLER DAROVAL SRBSKEMU RDEČEMU KRIŽU 35.000.000 FRANKOV.
Lugano, 20. maja. Angleški listi poročajo, da je daroval Rockefeller srbskemu Rdečemu križu 35.000.000 frankov.

LEGAR V NIŠU.

London, 20. maja. Angleški Rdeči križ poroča, da umre vsak dan v Nišu na legarju 300 oseb. Pokopališča so premajhna. Z voli vozijo neprestano mrljice po ulicah v Nišu.

Beg iz srbskega ujetništva.

Zagreb, 20. maja. Pred par dnevi je dospel v Brod na Savi krojaški pomočnik Štefan Bubić, ki je bil v bojih s Srbijo težko ranjen ter je prišel v srbsko ujetništvo. Bubić pripoveduje o svojem begu tole: V veliki bitki pri Arangelovcu me je dne 7. decembra zadel drobec šrapnela in me težko ranil. Dne 10. decembra so me naši sanitejci prepeljali v Beograd in me z drugimi ranjenci spravili v neko barako. Ko so se Avstrijci nato zopet umaknili iz Beograda, smo težko ranjeni, kot nesposobni za prenos, ostali v mestu. Kmalu so v mesto vkorakali Srbi; prenesli so nas v srbsko vojaško bolnišnico v Beogradu, ki je najmodernejše urejena in delujejo v njej skoro izključno ameriški zdravniki. Postrežba je bila brez vsake graje in hrana dobra. Ko se je moje stanje zboljšalo, sem doznal iz pogovorov med strežniki, da se oni ranjenci, ki so sposobni za transport, spravijo v notranost dežele. Ker sem bil slišal, da so v notranjih krajih Srbije izbruhle kužne bolezni, sem sklenil pobegniti. Čez Savo ni bilo močje, ker jo Srbi ostro stražijo. Nameril sem se tedaj pobegniti preko Grčije. Ker govorim srbski in je bilo v Beogradu le malo čet, sem se lahko izmuznil iz mesta. Zavil v srbski vojaški plašč, na glavi četaško kapo, sem nekega dne zapustil bolnišnico. Pod plaščem nisem imel drugega oblečenega nego srajco in spodnje hlače. Od nekega delavca sem si kupil staro, ponošeno obleko, ker sem imel še nekaj denarja, in odinil proti jugu. Čez bolgarsko mejo tudi nisem mogel, ker tudi to močno stražijo. Moj beg ni bil brez nevarnosti, ker nisem govoril srbskega narečja, kakor je v notranji deželi običajen. Toda izdajal sem se za četaša, ki je izgubil svojo četo, in uspešno mi je izvrstno, ker se četašev ne nadzoruje posebno strogo in so med njimi Srbi vseh narečij. Tako se mi je posrečilo priti do Niša. Tu je stvar postala enostavnejša, ker je jezikovna različnost vedno bolj pisana in je zato lažje priti skozi. Tu in tam sem se vozil kak kos z železnico, in sicer sem se vozil kot četaš na ploščadi odprtih voz brezplačno. Po dolgem, težavnem in nevarnem potu se mi je končno posrečilo priti čez grško mejo in v Solun. Radi naporene večtedenskega poslovanja, na katerem sem užil mnogo pomanjkanja, so se začele zopet boleče oglašati moje rane, tako da sem dospel v Solun zelo bolan. Kljub temu sem se globoko oddahnil v zavesti, da sem se rešil srbskega ujetništva. Podal sem se k našemu konzulu, ki mi izprva ni hotel verjeti, da sem avstrijski vojak in da sem pobegnil iz ujetništva, ker se nisem mogel izkazati z nikakimi listinami, toda končno se mi je vendar posrečilo konzula prepričati o resničnosti mojih navedb, nakar me je spravil v italijansko bolnišnico, kjer sem popolnoma ozdravil. Potem sem prejel od našega konzula potrebne potne listine in se peljal čez Odrin, Sofijo in Rumunijo domov. Sedaj se peljem v Reko, kjer se javim svojemu vojaškemu poveljstvu.

Za bilijon dolarjev vojnih potrebščin naročenih v Ameriki.

Berlin, 18. maja. »Lokal Anzeiger« poroča iz New Yorka: »New York Times« pišejo, da se je družbi »Federal Sugar Refinerie Yonkes« poverila komisijska dobava sladkorja, ki se mora čimprej ukrcati za Anglijo, v vrednosti treh milijonov dolarjev. Cena je 5-90 dolarjev za 100 funtov. Sladkor se bo mogel odposlati tekom dveh mesecev. To je doslej največja naročba sladkorja v Ameriki. »Westinghouse Electric Manufacturing Company« potrjuje naročbo drobnega orožja v vrednosti 28 milijonov dolarjev in za 60 mili-

jonov dolarjev šrapnelov. Pogodbe so že dogovorjene in se ne omejujejo na čas vojne. »New York Aribake Company« je dobila iz Rusije naročbo za šrapnele v vrednosti 83 milijonov dolarjev. »Sun« poroča: William Joyce, predsednik družbe »National Surety Company«, je ugotovil, da so vojne naročbe v Ameriki dosegle že bilijon dolarjev.

Podobe kot spomin na prvo sveto obhajilo s primernim podpisom in prostom za vpis imena (velikost 18½×78 cm) ima po zelo nizki ceni v zalogi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Podoba, ki predstavlja Jezusa s sv. hostijo, je v najfinejši izvršitvi v mnogih barvah z zlatim ozadjem. Ker se »Katoliška Bukvarna« s prodajo podob ne more baviti, odda te slike pri naročilu vsaj 50 izvodov pod svojo ceno, in sicer samo po 10 vinarjev (50 izvodov torej 5 K) mesto po prejšnji ceni 20 vinarjev.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoj in franko.

Kupi se kislo zelje in repa.

Ponudbe na upravo tega lista pod: »Zelje 1065.«

Kuharica

28 let stara, že v župnišču nadeželi, išče

primerne službe v župnišču na deželi. — Ponudbe sprejema inšerlatni oddelek »Slovenca« pod šteč. »1074«.

Ovčjo volno

kupuje po najvišji ceni

V. ČRNIŁEC, Naklo pri Kranju, Gor.

Išče se

1007

prodajalec

za usnjarsko obrt. Ponudbe na naslov K. A. Kregar, Sv. Petra cesta, Ljubljana.

Proda se hiša

s trgovino in gostilno na deželi, prometa 100.000 kron. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šteč. 1099.

Naprodaj imam lepo, težko, še mlado cikasto

kravo

z en teden starim teletom. Cena po dogovoru. Naslov: Ignacij Muri, Jezersko, Koroško. 1098

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana, Mestni trg št. 22.

500 hektolitrov BELEGA VINA

in večjo množino praznih sodov iz zapuščine umrlega JOSIPA VODNIKA v Sp. Šiški se bode prodajalo 25. maja t. l. potom

prostovoljne dražbe.

1084

Dražba se prične 25. t. m., to je v torek po Binkošti ob 9. uri dopoldne v hiši šteč. 76 na Celovski cesti v Sp. Šiški in se bo po potrebi nadaljevala tudi naslednje dneve.

K obilni udeležbi vabijo

JOSIPA VODNIKA dediči.

Naznanjam cenj. damam tu in na deželi preselitev modnega salona na Kongresni trg šteč. 6, ter se tem potom najvdaneje priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

IVANA SCHILLER.

Delniška glavniča 8.000.000 K.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Rezer. fondi okroglo 1.000.000 K.

Poslovnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 1. razred IV. c. kr. avstr. razredne loterije.

Sprejema kot član avstrijskega konzorcija prijave za subskripcijo

Zrebanje 8. in 10. junija t. l.

Cena: 1/1 srečka . K 40 1/4 srečke . K 10
1/2 srečke . „ 20 1/8 srečke . „ 5

5 1/2 % vojnega avstrijskega posojila iz leta 1915. po originalnih pogojih.

Subskripcija se vrši do 29. maja t. l.

1058

Izdajq konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.